

Tokyo Cıva Zehirlenmesi Kurbanları

Minamata hastalığı üzerine yapılan yeni araştırma, Japonya'nın yaşadığı en korkunç endüstriyel kirlilik olayının, rapor edilenden on binlerce fazla insanı etkilemiş olabileceğini gösteriyor.

Giderek Artıyor.

Tokyo Cıva Zehirlenmesi Kurbanları Giderek Artıyor.

Dr. Sevgi Aslyüce ve Dr. Adil Denizli

Hacettepe Üniversitesi, Kimya Bölümü, Beytepe, Ankara

Minamata hastalığı üzerine yapılan yeni bir araştırma, Japonya'nın endüstriyel kirlilik etkilerinin, önceden inanılandan on binlerce daha fazla insanı etkilemiş olabileceğini gösteriyor. Kumamoto Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki doktorlar tarafından yapılan araştırma, Minamata hastalığının nedeni olan cıva zehirlenmesinin beyne ve sinir sistemine çok fazla zarar verdiğini gösteriyor.

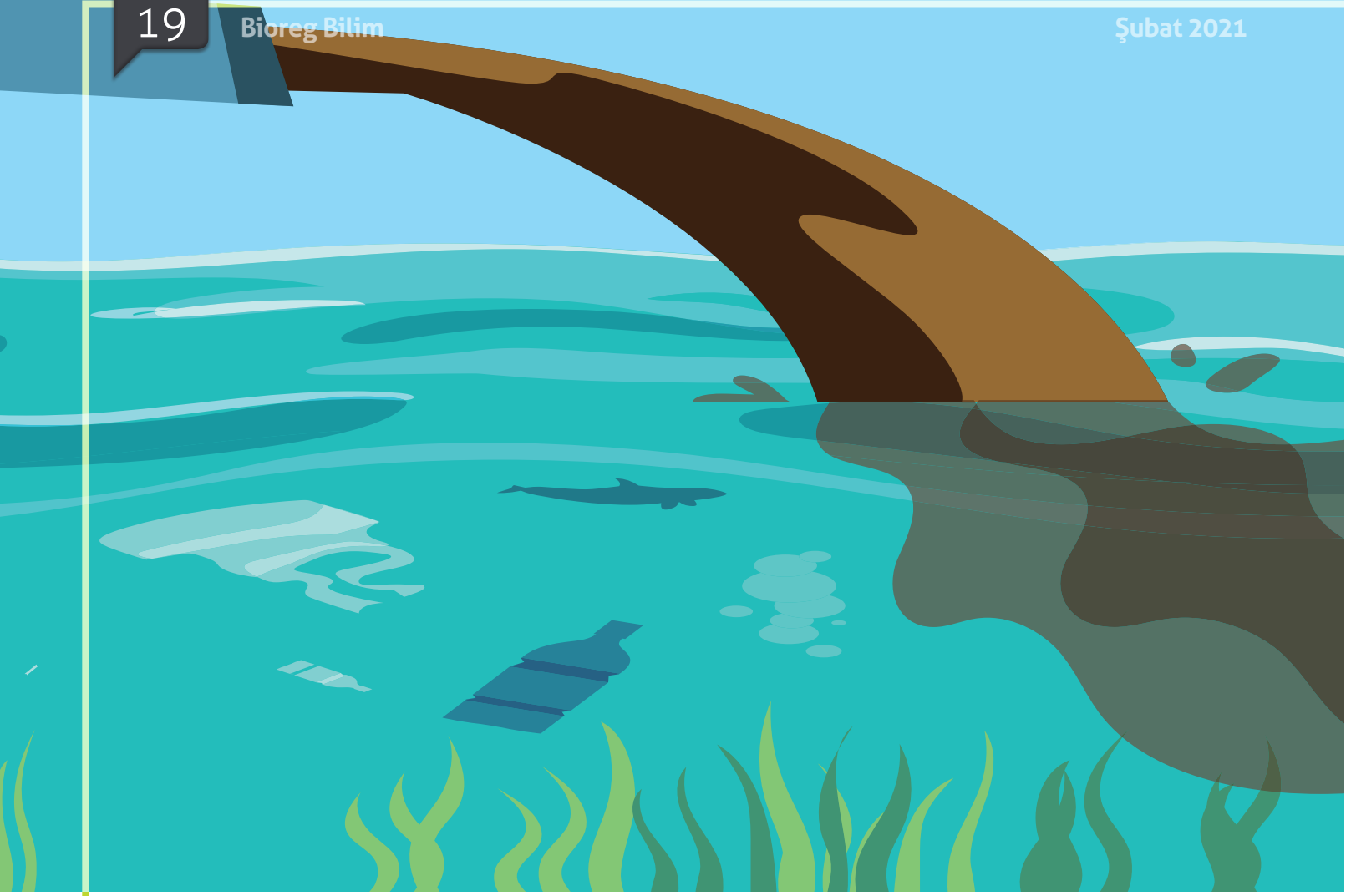
Son dönemde yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen yeni bulgular, resmi olarak 70 yıldan daha uzun bir süre önce meydana gelen çevre felaketinin üstüne bir çizgi çekme girişimlerini alt üst etti. Bu durum çektikleri acıların yasal olarak tanınması için mahkemelerde mücadele eden felaketzedelere/davacılar umut veriyor.

Japonya'nın dört ana adasının en güneyinde yer alan Kyushu'da bir şehir olan Minamata, cıva ile kirlenmiş deniz ürünleri veya deniz suyunun yutulmasından kaynaklanan ciddi nörolojik bozukluklarla eş anlamlı hale geldi. Hastalık 1950'lerde bir kimya üreticisi olan Chisso Corporation'ın Shiranui denizindeki Minamata Körfezi'ne tonlarca cıva bileşiği pompalamasından sonra fark edildi. Ancak olayın ilk dönemlerinde bu olayın üstü örtüldü.

İlk etapta 900'den fazla insan acı içinde öldü. Bölgedeki birçok bebek hasarlı uzuvlarla doğdu. Binlerce insan ise spazmlar, bulanık görme ve konuşma bozukluğu ile yaşamaya devam ediyor. Japonya'nın ekonomik büyümeye öncelik verdiği bir dönemde büyük bir şirkete karşı koymaya karşı isteksiz olan Japon hükümeti, şirketin doktorlarından birinin tehlikeleri fark etmesinden 12 yıl sonrasına, 1968'e kadar Chisso'nun bu felaketteki sorumluluğunu kabul etmedi.

Japon hükümeti 1996 yılına kadar, kurbanlara Chisso'dan kaynaklanan zararlar için 2500 dolar ve devlet fonlarından tıbbi giderler için ayda 200 dolar düzeyinde mütevazı bir çözüm önerdi. Bir yıl sonra Kumamoto valisi, Minamata Körfezi'ni kirlilikten arındırdı ve koydaki balıkları açık denizdekilerden ayıran 2 km'lik ağın kaldırılmasını emretti. Ancak Minamata hastalığının tıbbi ve hukuki sorunları ortadan kalkmamıştı. Muhafifler, hükümetin Minamata hastalığının çok az bir kısmını tanıdığını savunuyor. Şimdiye kadar Japonya Sağlık Bakanlığı 1435'inin öldüğü 2265 kurbanı onayladı. Fakat 17128 kişi bu hastalığın tanınması için başvuruda bulundu. Son bulgular bu iddialara ve öne çıkmayan on binlerce kişiye yeni ve kuvvetli kanıtlar sağlıyor.

Kumamoto Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi Dr. Shigeo Ekino, zararlı cıva derişimlerinin Shiranui denizinde 1970 öncesine göre daha uzun süre etki ettiği sonucuna varan araştırmaya öncülük etti. Ayrıca, düşük dozlarda cıvanın sanıldığından daha fazla hasara neden olduğunu buldu. Bu da daha önce tahmin edilenden çok daha fazla insanın zararlı cıva derişimlerine maruz kalmış ve kirlenmiş balıkları yemiş olabileceği anlamına geliyor. Ekino, bir kontrol

grubunun dilleri, dudakları, baş parmakları ile Shiranui denizindeki Minamata'nın karşı kıyısında bir kasaba olan Ooura sakinlerinin hissetme eşiklerini karşılaştırdı. Ooura grubu, 1950'den 1970'e kadar düşük düzeyde metil cıva zehirlenmesine (saçlarındaki cıva cinsinden ölçüldüğünde milyonda yaklaşık 17.3 ppm) maruz kalmıştı. Metil cıva zehirlenmesinin hükümet tarafından tanınan periferik sinir bozukluğundan farklı olarak serebral kortekste yaygın hasara neden olduğunu da buldu. Meslektaşları tarafından yapılan diğer araştırmalar, Minamata kurbanlarının beyin korteksinde görme, duyma, koku, tat ve dokunma duyularındaki hasarı açıklayacak nöron kaybına sahip olduğunu gösterdi.

Ekino, bu bulgulara dayanarak, Shiranui denizi kıyısında yaşayan tüm sakinler hesaba katılırsa kurban sayısının 20.000 artabileceğini söylüyor. Davacı gruplar

ise rakamın daha da artabileceğini ifade ediyor. Hükümet, saçta tespit edilen cıvanın insanlar için sağlık riski oluşturduğu düzeyi 50 ppm olarak belirledi. Ancak bu araştırma ve denizasını ülkelerde yapılan diğer çalışmalar, 10 ppm'in insanlarda doğum öncesi etkileri olduğunu gösteriyor. 1970 yılından bu yana Minamata kurbanlarının haklarını savunan Youichi Tani, bundan çıkarım yaparak kurbanların sayısının iki milyona ulaşabileceğini söylüyor. Bu çevre felaketinden toplamda kaç kişi etkilenmiş olabilir. Sorun, hükümetin ayrıntılı bir epidemiyolojik çalışma başlatmamış olmasıdır. Minamata hastalığından sorumlu Japon Hükümeti Çevre Ajansı yetkilileri ise yorum yapmaktan kaçınıyorlar.

Hükümet şu anda cıva zehirlenmesi belirtileri olan kişilerin öne çıkmasını ve tazminat talep etmesini istiyor. Bu yöntem ise eleştiriliyor. Çünkü birçok mağdur hastalığın kalıcı bir sosyal yan etkisi olan ayrımcılık korkusundan dolayı sağlık durumları hakkında konuşmak istemiyor. Mağdurlar, asılsız bulaşma korkusuyla başlangıçta dışlandılar. Daha sonra tazminat talep etmekte açgözlü oldukları

suçlamasıyla ve bir dizi mahkeme ile şehrin utancını uzattığı için saldırıya uğradılar.

Bunların en sonucusunda Ekino, Minamata hastalığının tanımının serebral kortekse verilen hasarı içerecek şekilde genişletilmesi gerektiğini başarılı bir şekilde savundu. Sonuç olarak, Osaka Yüksek Mahkemesi hükümete sertifikasyonu reddedilen bir grup hastanın iddialarını tanıması yönünde talimat verdi. Japon Çevre Ajansı ise kararı Yargıtay'a taşıdı. Bu tür hukuki anlaşmazlıklar, Minamata yetkililerinin isteyeceği son şeydir.

Ağların kaldırılmasından bu yana Minamata, küresel kirlilik önleme çalışmalarının merkezi olarak kendisini yeniden keşfetmeye ve insanları yeniden birleştirmeye çalışıyor. Bu dönemde uluslararası bir cıva zehirlenmesi konferansında dünyanın dört bir yanından gelen bilim insanlarına ev sahipliği yapıyor. En son çalışma ve devam eden mahkemeler göz önüne alındığında, delegeler şehrin kendi iyileşme sürecinin tamamlanmış olmaktan çok uzak olduğunu hissediyorlar.

